

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8774/2550

นายประวิทย์ ตีวาทะโจทก์ นายบุญทิ้ง รอบคอบจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 350, ป.พ.พ. มาตรา 1523

ย่อ / หลักกฎหมาย

ป.อ. มาตรา 350 บัญญัติว่า "ผู้ใดเพมิให้เจ้าหนี้ของตนหรือของผู้อื่นได้รับชำระหนี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ซึ่งได้ใช้หรือจะใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลให้ชำระหนี้ ย้ายไปเสีย ช้อนเร้น หรือโอนไปให้แก่ผู้อื่นซึ่งทรัพย์ใดก็ดี แกล้งให้ตนเองเป็นหนี้จำนวนใดอันไม่เป็นความจริงก็ดี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ" จากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวย่อมเป็นที่เห็นได้ว่า เจ้าหนี้ที่มีอำนาจฟ้องคดีอาญาในความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ มิได้หมายถึงเฉพาะเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเท่านั้น หากแต่ยังมีความหมายรวมถึงเจ้าหนี้อื่นซึ่งได้ใช้หรือจะใช้สิทธิฟ้องให้ชำระหนี้ด้วย นอกจากนี้ ป.พ.พ. มาตรา 1523 วรรคสอง ก็บัญญัติว่า "สามีมจะเรียกค่าทดแทนจากผู้ซึ่งล่วงเกินภริยาไปในทำนองชู้สาวก็ได้..." แสดงว่าสภาพความเป็นเจ้าหนี้ลูกหนี้ระหว่างโจทก์กับจำเลยเกิดขึ้นทันทีที่จำเลยเป็นชู้กับภริยาโจทก์ ส่วนคำพิพากษาของศาลที่บังคับให้มีการชดเชยค่าทดแทนกันมิได้ก่อให้เกิดหนี้ระหว่างโจทก์และจำเลย แต่เป็นการบังคับความรับผิดชอบแห่งหนี้ที่โจทก์กับจำเลยมีต่อกัน กรณีถือได้ว่าโจทก์อยู่ในฐานะเจ้าหนี้ที่มีอำนาจฟ้องจำเลยแล้ว การกระทำของจำเลยจึงครบองค์ประกอบความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ตาม ป.อ. มาตรา 350

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2541 จำเลยกระทำความผิดต่อโจทก์โดยเป็นชู้กับภริยาของโจทก์ ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย โจทก์ประสงค์จะใช้สิทธิของศาลเพื่อบังคับจำเลยชดเชยค่าเสียหายดังกล่าว โดยมีหนังสือบอกกล่าวให้จำเลยทราบตั้งแต่วันที่ 25 กรกฎาคม 2541 ต่อมาโจทก์ยื่นฟ้องจำเลยเป็นคดีแพ่งที่ศาลชั้นต้น ศาลพิพากษาเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2541 ให้จำเลยชำระเงินค่าเสียหายแก่โจทก์จำนวน 100,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี ตามคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 541/2541 ของศาลชั้นต้น ในวันที่ 3 สิงหาคม 2541 เวลากลางวัน จำเลยโอนที่ดินของจำเลยจำนวน 2 แปลง ให้แก่ผู้อื่นโดยเจตนาเพมิให้โจทก์ในฐานะเจ้าหนี้ของจำเลยได้รับชำระหนี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ซึ่งจำเลยทราบดีว่าโจทก์จะใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลให้ชำระหนี้การกระทำของจำเลยทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย เหตุเกิดที่สำนักงานที่ดินจังหวัดนครนายก ตำบลนครนายก อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 350 ศาลชั้นต้นตรวจคำฟ้องของโจทก์แล้ว เห็นว่าฟ้องของโจทก์ไม่มีมูลให้ยกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้นให้ศาลชั้นต้นทำการไต่สวนมูลฟ้องต่อไป แล้วมีคำพิพากษาหรือคำสั่งใหม่ตามรูปคดี ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่าคดีมีมูล ให้ประทับฟ้อง จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 350 จำคุก 3 เดือน จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษายืน จำเลยฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "คดีมีปัญหาคือต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยเพียงข้อเดียวว่า โจทก์มิใช่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาของจำเลย เพราะจำเลยจดทะเบียนโอนที่ดินไปก่อนโจทก์ฟ้องให้จำเลยชดเชยค่าเสียหายแก่โจทก์ โจทก์ไม่อยู่ในฐานะเป็นเจ้าหนี้ที่

มีอำนาจฟ้องจำเลยได้ กรณีจึงไม่ครบองค์ประกอบของความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 350 นั้น ซึ่งในการวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายศาลฎีกาจะต้องฟัง ข้อเท็จจริงที่ศาลอุทธรณ์ภาค 2 ได้วินิจฉัยมาแล้วจากพยานหลักฐานในสำนวน ซึ่งข้อเท็จจริงที่ ศาลอุทธรณ์ภาค 2 ฟังได้เป็นยุติว่า เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2541 จำเลยเป็นคู่ชู้กับภริยา โดยชอบด้วยกฎหมายของโจทก์ วันที่ 25 กรกฎาคม 2541 โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวให้จำเลยชดใช้ ค่าเสียหาย จำเลยไม่ชดใช้กลับจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ 4179 ตำบลปากพลี อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก เฉพาะส่วนของจำเลย และโฉนดเลขที่ 834 ตำบลปากพลี (เบญพาศ) อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก เฉพาะส่วนของจำเลยให้แก่บุตรจำเลย เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2541 หลังจากนั้นวันที่ 11 สิงหาคม 2541 โจทก์จึงฟ้องจำเลยต่อศาลชั้นต้น เรียกค่าเสียหาย ศาลชั้นต้นพิพากษาเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2541 ให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายแก่ โจทก์ เห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 350 บัญญัติว่า "ผู้ใดเพื่อบริหารหนี้ของตนหรือของ ผู้อื่นได้รับชำระหนี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ซึ่งได้ใช้หรือจะใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลให้ชำระหนี้ ย้ายไปเสีย ซ่อนเร้นหรือโอนไปให้แก่ผู้อื่นซึ่งทรัพย์ใดก็ดี แก่งให้ตนเองเป็นหนี้จำนวนใดอันไม่เป็น ความจริงก็ดี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ" จาก บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวย่อมเป็นที่เห็นได้ว่า เจ้าหนี้ที่มีอำนาจฟ้องคดีอาญาในความผิด ฐานโกงเจ้าหนี้ มิได้หมายถึงเฉพาะเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเท่านั้น หากแต่ยังมีความหมายรวมถึง เจ้าหนี้อื่นซึ่งได้ใช้หรือจะใช้สิทธิฟ้องให้ชำระหนี้ด้วย นอกจากนี้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1523 วรรคสอง ก็บัญญัติว่า "สามีจะเรียกค่าทดแทนจากผู้ซึ่งล่วงเกินภริยาไปในทำนอง ชู้สาวก็ได้..." แสดงว่าสภาพความเป็นเจ้าหนี้ลูกหนี้ระหว่างโจทก์จำเลยเกิดขึ้นทันทีที่จำเลยเป็นชู้ กับภริยาโจทก์ ส่วนคำพิพากษาของศาลที่บังคับให้มีการชดใช้ค่าทดแทนกันมิได้ก่อให้เกิดหนี้ ระหว่างโจทก์และจำเลย แต่เป็นการบังคับความรับผิดชอบแห่งหนี้ที่โจทก์กับจำเลยมีต่อกัน กรณี ถือได้ว่าโจทก์อยู่ในฐานะเจ้าหนี้ที่มีอำนาจฟ้องจำเลยแล้ว การกระทำของจำเลยจึงครบ องค์ประกอบความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 350 ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษาลงโทษจำเลยนั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน

องค์คณะ

วีระศักดิ์ นิสามณี · นินนาท สาครรัตน์ · ธาณิศ เกศวพิทักษ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/8774/2550>